

ad dr hab. Zofia Rudnicka

Warszawa, 12 grudnia 2022 r.

Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina

w Warszawie

**RECENZJA PRACY DOKTORSKIEJ MGR KINGI ROLKI
W DYSCYPLINIE ARTYSTYCZNEJ – SZTUKI MUZYCZNE**

w ramach przewodu doktorskiego wszczętego
w Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie.

Do przedłożonej przez mgr Kingę Rolkę artystycznej pracy doktorskiej „Intermedialność interpretacji ruchowej w metodzie Dalcroze’a na przykładzie Recomposed by Max Richter: Vivaldi The Four Seasons”, dołączone zostały następujące pisma i kopie dokumentów:

- wniosek o wszczęcie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora;
- kopia suplementu do dyplomu;
- opis pracy doktorskiej w języku polskim i angielskim;
- zaświadczenie o uzyskaniu przez kandydatkę efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 Polskie Ramy Kwalifikacji
- wykaz prac naukowych i twórczych prac zawodowych w tym upubliczniętych oraz informacja o działalności popularyzującej sztukę lub naukę.

Znakomita opinia promotora dr hab. Magdaleny Stępień prof. UMFC w Warszawie i prof. AMKP w Krakowie podkreśla wybitne zdolności twórcze, zawodowe, artystyczne i organizacyjne doktorantki. Ocenia ją jako osobę uzdolnioną muzycznie i ruchowo, wszechstronną, wrażliwą i otwartą na stały rozwój.

Przedstawione do oceny dzieło artystyczne robi bardzo pozytywne wrażenie. The Four Seasons, będące rekompozycją czterech koncertów Antonio Vivaldiego wykonaną przez Maxa Richtera, to utwór który przez lata był wielką fascynacją doktorantki. Opracowanie ruchowe utworu jest nie tylko spełnieniem jej marzeń. Przede wszystkim to rzetelna i interesująca propozycja artystyczna, która jednocześnie jest kwintesencją jej działalności i zainteresowań, nie tylko muzycznych. Spektakl zachowuje czas oryginału czterech koncertów Antonio Vivaldiego i przedstawia kolejno Spring, Summer, Autumn, Winter. Są one poprzedzone sonetem. Każda z pór roku składa się z trzech części, w których taniec jest oprawiony specjalnym światłem, modelującym w przestrzeni scenicznej ciała tancerek. Wizualizacje pojawiają się stopniowo, budując dramaturgię spektaklu.

Ze względu na bogactwo doznań artystycznych, które towarzyszą odbiorowi spektaklu, recenzja zawiera też moje indywidualne wrażenia dotyczące jego poszczególnych scen.

SPRING - sonet na temat budzącej się przyrody i ożywionej natury zwiastującej nadejście wiosny.

Spring I: Materiał dźwiękowy zawiera wyraźny podział na dwa kontrastujące ze sobą plany. Scena rozświetla się powoli wraz z muzyką, ukazując nam wirujące zielone spódnice tancerek biegających w radosnych podskokach z delikatnymi port de bras i ruchami dłoni imitującymi śpiew ptaków. Stojąca tyłem w głębi (w punkcie 5) tancerka jest osią kompozycji. Znajdująca się par terre druga grupa tancerek realizuje od pozycji leżącej, drugi temat. Wolno zmieniają pozycje do siadu, następnie, na kolanach, tworzą rysunek koła. Rozbieganie dziewcząt z charakterystycznymi ruchami rąk idealnie

oddaje nastrój utworu. Gdy stopniowo znikają ze sceny, w kole utworzonym przez drugą grupę, pozostaje solistka pierwszego tematu.

Spring II: Solistka leży w kole, pośrodku, dziewczęta stoją. Zmiana światła i nastroju. W tle zarys okręgu. Wraz z tematem ruszają krokiem dostawnym, po kole. Stopniowo element osaczenia solistki zmienia się. Tancerki krocą w różnych kierunkach, tworząc labirynt. Znika wyświetlony okrąg. Solistka szuka miejsca dla siebie, przyzywając ruchami rąk poszczególne tancerki. Grupa odchodzi stopniowo w głąb sceny, tworząc linię. Solistka, powtarzając sekwencję ruchową, schodzi w lewą kulisę.

Spring III: Pojawiają się dwie solistki w zielonych, powiewnych spodniach. Nawiązują ruchowy dialog, tańczą tez chwilami symultanicznie. W tle stojące w linii tancerki wykonują ciekawy akompaniament ruchowy. Grupa stopniowo przejmuje i temat muzyczny i obszar sceny w szerokich rysunkach i przebiegach. Solistki znikają a dziewczęta tworzą w pięknych ruchach (ustawienie typu Sziwa) orchideę z rąk, podkreślona kontrastowym światłem. Efektownym zakończeniem jest ostatnia figura zbudowana z nieregularnego ułożenia rąk.

SUMMER - sonet na temat uroków lata.

Summer I: Oświetlona w głębi sceny (punkt nr 5) solistka w czerwonym kostiumie. Mającą kontury 4 tancerek siedzących parami po dwóch stronach sceny. Zaczynają taniec będący daleką stylizacją menueta. Stylowe gesty rąk i światło nadają tajemnicy ich sylwetkom. Muzycznie następujący segment drugi ma charakter burzliwy i dynamiczny. Dwie pary zachowują dworski charakter tańca, solistka w ekspresyjnej stylistyce contemporary, tańczy solo, następnie łączy się we wspólnej sekwencji ruchowej z tancerkami. Po kilku powtórzeniach opuszcza je, ale jej taniec pozostaje w emocjach z zespołem. W kulminacyjnym momencie solistka znajduje się pośrodku i wszystkie razem zastygają na kolanach w dynamicznej pozie, wygięte do tyłu.

Summer II: W części tej pojawia się (od punktu 6) grupa 4 tancerek, wykonująca unisono bardzo sugestywny ruch przypadania 1,2,3 na 4 pauza, aż do pochylenia korpusu. Z lewej strony wchodzi solistka, realizująca szerokimi ruchami wolny temat. Wchodzi druga. Obydwie solistki w czerwonych topach i szerokich spodniach nawiązują ze sobą dialog. Schodzą nie nawiązawszy kontaktu z zespołem, który do końca utworu wykonuje swoją mroczną kombinację ruchową.

Summer III: Najdłuższy i zarazem najbardziej ekspresyjny fragment części Summer. Z black outu gwałtowne rozświetlenie przestrzałów ukazuje tańczące w rozsypce sylwetki dziewcząt. Stopniowo obraz się rozświetla, zmieniają się figury, pozy i rysunki grupy w, kulminacji w efektowne V. W zakończeniu podchodzą do przodu sceny, widać ich czarne, nieoświetlone sylwetki. Osuwają się zdezorientowane i czołgają powoli do końca sceny wpełzając pod horyzont z obrazem pogmatwanych linii, jakby pnączy.

AUTUMN - Sonet o urokach jesieni.

Autumn I: Pierwsza scena to obrazek z fabułą, żartobliwy i stylowy. Pas chasse, finezyjne ręce, zmieniający się układ dłoni. Rude spódniczki i pastelowe światło podkreślają nastrój tańca idealnie współgrającego z muzyką. Solistki realizują partie solo skrzypiec, drugi plan tutti grupa trzech dziewcząt. Nostalgiczny temat z Summer zmienia nastrój jesieni, tancerki schodzą do podłogi jak opadające liście.

Autumn II: Ciemny obraz, ciemne kostiumy 6 tancerek, mroczna jesień. Temat klawesynu ciekawie użyty w powtarzanym ruchu po kolei do sześciu (kanon). Piękne pozy, czytelne ustawienia ciała, pomysłowe, wyraziste. Interpretacja ruchowa niezwykle urody, plastyczne ciała podkreślone światłem

i piękne liryczne ręce, pełne wyrazu. Tancerki kończą en face w zrezygnowanej pozie na kolanach, która może też być oczekującą.

Summer III: Interpretacja będąca niespodzianką, bardzo efektowna i pomysłowa. Osiem siedzących tancerek, nawiązuje dialog ruchowy, kładą się na boku, zmieniają pozy, np. z rękami opartymi szeroko na podłodze z odchyłona głową, leżąc na plecach wykonują taniec nóg wyrzucanych do góry. Adekwatne do muzyki realizowanej w dwóch planach. W tle wizualizacja deszczu.

WINTER - Sonet o potędze zimy.

Winter I: Najciekawszy obraz pod względem muzycznym i wykonawczym. Tańczą autorka spektaklu, wykładowczyni i studentka – pas de trois. Czarne topy i długie kloszowe białe spódnice, rozpuszczone włosy. Warstwa muzyczna wymagająca dużych umiejętności ruchowych. Tancerki wykonują dynamiczne obroty, wiele zmian rysunku i ekspresyjny taniec. Wizualizacja wichury i padającego śniegu wyświetla się efektownie na tancerkach i ich wirujących spódnicach. Wiele pas cytowanych jest z wcześniejszych obrazów pór roku.

Winter II: Piękny temat Vivaldiego, część koncertu inspirująca wielu choreografów. Tańczy solistka w błękitnej sukience i w błękitnym świetle. Światło przestrzałów, w którym widać ją najlepiej, eksponuje jej delikatne ruchy interpretujące muzykę. Są płynne i subtelne, jak temat muzyczny.

Winter III: Najbardziej ekspresyjny obraz taneczny wynikający z muzyki. Budowany jest powoli, od pochylonej grupy 9 tancerek stojących w głębi sceny w zimnym świetle. Stopniowo rozchodzą się do dwóch linii. Z przodu, od lewej wchodzi następne tancerki. Teraz całość rozgrywa się w kilku planach ruchowych, następnie grupa tańczy symultaniczną kombinację. Obraz kończy się grupą usypiającą w zimowym letargu. Generalnie obraz ten to podsumowanie całego spektaklu. Wspaniała interpretacja ruchowa muzyki świadczy niezbitnie o dojrzałości artystycznej doktorantki.

Ocena aspektów wizualnych.

Autorka postarała się o jak najpełniejszy obraz ruchowy, uzupełniony wizualizacjami i wyreżyserowanym starannie światłem. Postawiła na wyrazistość taneczną, starając się o wyeksponowanie światłem walorów ruchu tancerek i linii ich sylwetek. Całość utrzymała w jednorodnej stylistyce, zarówno od strony ruchu jak i kolorystyki poszczególnych obrazów, które są malowane tańcem i światłem. Dynamika obrazów, współgranie barw, natężenie światła i sposób operowania nim w przestrzeni, czyni spektakl bardzo interesującym. Jego dramaturgię zbudowała nie tylko muzyka. Każda z trzech części poszczególnych pór roku ma swój temat ruchowy i treściowy wynikający z muzyki. Im dalej tym bogatsze w efekty są następujące po sobie sceny. Szczególnie ekspresyjne i znaczące są elementy wizualizacji w Autumn i Winter, współgrające z dynamiką muzyki.

Ocena aspektów ruchowych.

Od strony ruchu, zastosowanych technik tanecznych i metody dalcrozowskiej, spektakl mieni się kolorami emocji. Mamy tu i technikę Marthy Graham z release, i contraction, elementy contemporary, stylizację baroku, i cały wachlarz środków ekspresji przynależnych rytmice. Ruchy rąk mają dużo wyrazu, rozliczne port de bras, naturalne gesty, stylowe ułożenia dłoni to mocna strona warstwy choreograficznej. Wykorzystanie poziomów od par terre do releve z wyciągniętymi do góry rękami. Konsekwencja w zastosowaniu poszczególnych pas, ich powtarzalności i modyfikacji nadaje spójności spektaklowi. Odbieramy go jako jedną, barwną opowieść. Autorka - choreografka pięknie operuje ruchem grup, rysunkiem scenicznym, zasadami kontrastu i umiejętnością wykorzystania przestrzeni.

Kompozycja ruchów, figur i ich współgranie zostały bardzo dobrze wypracowane z zespołem. Ładunek emocjonalny, który niesie muzyka, dzięki wrażliwości artystycznej i umiejętnościom doktorantki przemawia do nas w pełni. Tancerki odzwierciedliły w zaproponowanej przez autorkę choreografii emocje, tańcząc z finezją i zaangażowaniem.

Konkluzja

Pani mgr Kinga Rolka w swej propozycji artystycznej Vivaldi The Four Seasons recomposed by Max Richter wykazała się nie tylko wiedzą teoretyczną w opracowanym temacie, ale przede wszystkim umiejętnościami praktycznymi, wielką dojrzałością i talentem w opracowaniu dzieła artystycznego.

Przebieg spektaklu, któremu nadała własną dramaturgię i wspaniałą taneczną realizację jest spójny i konsekwentny. Bogaty język ruchowy, wypracowana technika wykonawczyń i osiągnięcie pożądaných emocji, to duża umiejętność choreografki. Osiągnęła energię i wyrazistość gestów w zespołowym współdziałaniu. Pojawienie p. Kingi Rolki na scenie, szczególnie w obrazie Spring III, roli jest dowodem na rozumienie przez nią idei i metody Dalcroze'a.

Praca doktorska - dzieło artystyczne mgr Kingi Rolki, które porusza emocjami i zachwyca profesjonalizmem przygotowania, spełnia warunki sformułowane w art. 187 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

* * *

Mając na względzie przytoczone powyżej wybitne walory artystyczne pracy doktorskiej mgr Kingi Rolki, wnioskuję o wyróżnienie recenzowanego dzieła artystycznego.

